

LIETUVOS – RUSIJOS DVIŠALĖ PREKYBA

2022 m. balandžio 13 d.

I. Rusijos ekonomika ir tarptautinė prekyba

Svarbiausi Rusijos ekonomikos sektoriai pagal sukuriamą pridėtinę vertę 2020 m. buvo pramonė, įskaitant energetiką (28%), prekybos, remonto, transporto, apgyvendinimo ir maitinimo sektorius (20%), viešasis administravimas, gynyba, švietimas, sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sektorius (16%), nekilnojamojo turto sektorius (10%), profesinė, mokslinė ir techninė veikla (6,5%), statybos (5,7%), finansų ir draudimo sektorius (4,9%), žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė (4,1%), informacijos ir komunikacijos sektorius (2,8%).

2021 m. Rusijos prekių eksportas siekė 416 mlrd. EUR. Prekyba su ES rinka (ES-27) sudarė 38% Rusijos prekių eksporto vertės (į Nyderlandus – 8,6%, Vokietiją – 6,0%, Italiją – 3,9%), o iš ES nepriklausančių šalių 14% eksporto vertės teko Kinijai, 5,4% – Turkijai ir 4,6% – Baltarusijai.

2021 m. Rusijos importas siekė 248 mlrd. EUR ir 32% importo vertės teko ES valstybėms narėms (iš Vokietijos – 9,3%, Prancūzijos – 4,2%, Italijos – 4,1%), o iš ES nepriklausančių šalių – 25% importo atvežama iš Kinijos, 5,9% – JAV ir 5,3% – Baltarusijos.

Šaltiniai: OECD, ICT Trade Map.

II. Lietuvos ir Rusijos dvišalė prekyba

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Rusijos pagrindiniai rodikliai 2019-2021 m.

	2019		2020		2021	
	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	14.0 %	1	13.4 %	1	10.8 %	1
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	1.9 %	17	1.8 %	16	1.7 %	17
Šalies dalis Lietuvos prekių reeksporte	32.2 %	1	30.2 %	1	25.7 %	1
Šalies dalis Lietuvos prekių importe	14.5 %	1	8.8 %	3	12.1 %	2
Paslaugos						
	2019	2020	2021			
Šalies dalis Lietuvos paslaugų eksporte	8.9 %	2	7.1 %	3	6.0 %	4
Šalies dalis Lietuvos paslaugų importe	8.5 %	3	8.8 %	3	6.9 %	3

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

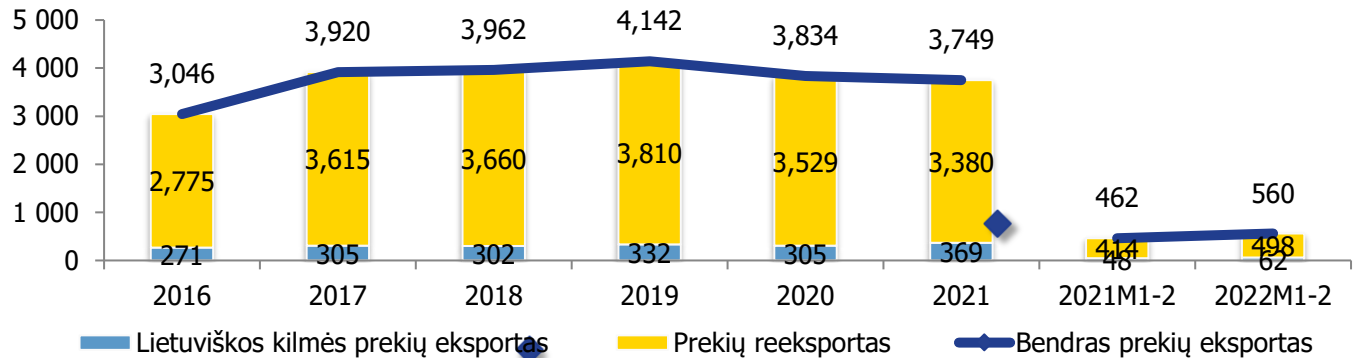
III. Prekyba prekėmis

2021 m. Rusija buvo 1-a didžiausia Lietuvos prekių eksporto rinka, kuriai teko 11% (3.7 mlrd. EUR) viso Lietuvos prekių eksporto. Beveik 9.8% Lietuvos prekių eksporto į Rusiją 2021 m. sudarė lietuviškos kilmės prekių eksportas, o likusią dalį (90%) – prekių reeksportas. Palyginti su 2020 m., Lietuvos prekių eksportas į Rusiją sumažėjo 2.2%, daugiausiai dėl mineralinio kuro ir vatos, veltinio, specialiųjų verpalų; virvių bei jų

dirbinių eksporto mažėjimo. Per 2022 m. sausio-vasario mėn. bendras Lietuvos prekių eksportas į Rusiją, palyginti su atitinkamu 2021 m. laikotarpiu, didėjo 21% arba 98 mln. EUR.

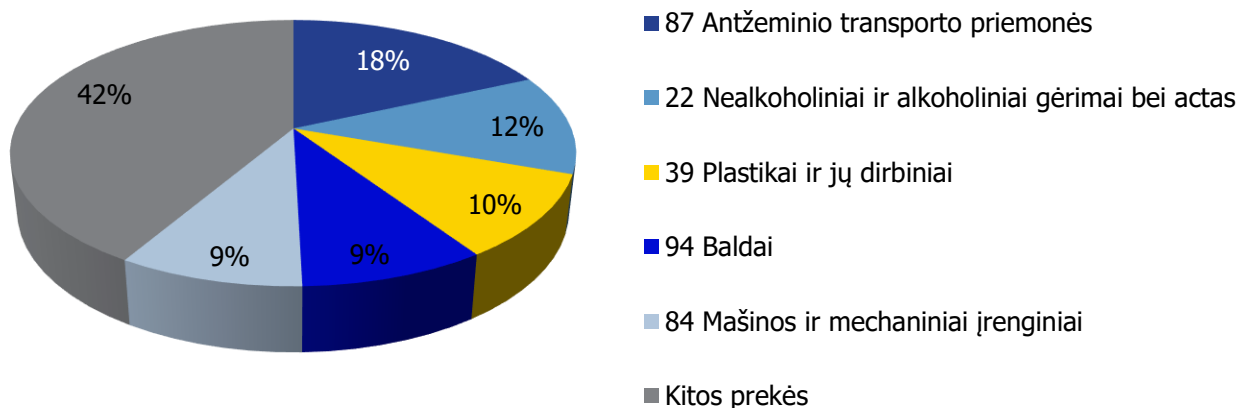
1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Rusiją, 2016-2022 m. 1-2 mėn., mln. EUR

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

Lietuviškos kilmės prekėms Rusija 2021 m. buvo 17-a didžiausia eksporto rinka, kuriai teko 1.7% (369 mln. EUR) viso lietuviškos kilmės prekių eksporto. Lietuviškos kilmės prekių į Rusiją eksporto struktūroje didžiausią dalį sudarė antžeminio transporto priemonės – 18% arba 68 mln. EUR (3-a didžiausia eksporto rinka), nealkoholiniai ir alkoholiniai gėrimai bei actas – 12% arba 45 mln. EUR (1-a didžiausia eksporto rinka), plastikai ir jų dirbiniai – 10% arba 37 mln. EUR (17-a didžiausia eksporto rinka), baldai – 9% arba 33 mln. EUR (16-a didžiausia eksporto rinka), mašinos ir mechaniniai įrenginiai – 8.9% arba 33 mln. EUR (4-a didžiausia eksporto rinka). Palyginti su 2020 m., lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė į Rusiją padidėjo 21% arba 64 mln. EUR. Labiausiai didėjimą lėmė antžeminio transporto priemonės. Per 2022 m. sausio-vasario mėn. lietuviškos kilmės prekių eksportas į Rusiją, palyginti su atitinkamu 2021 m. laikotarpiu, didėjo 29% arba 14 mln. EUR.

2 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Rusiją struktūra 2021 m.

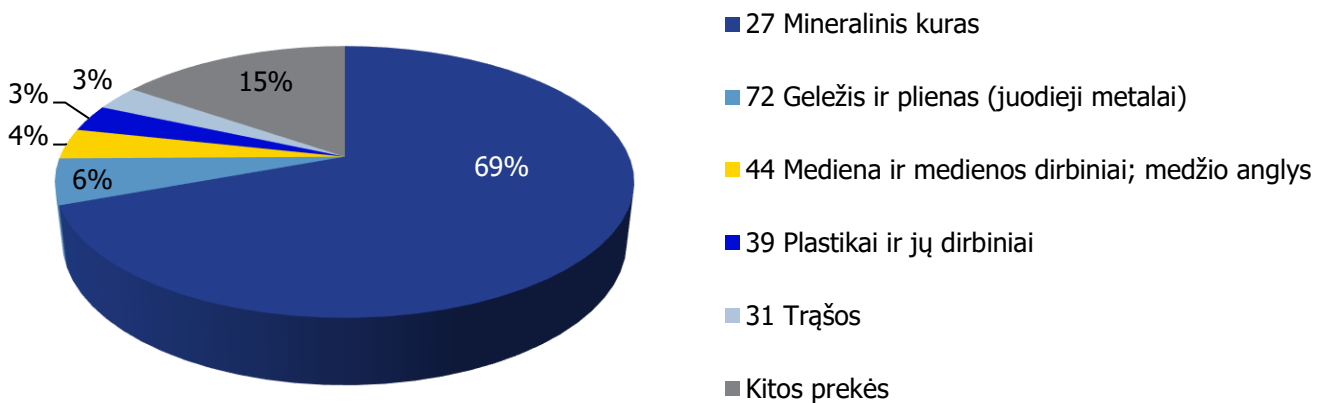

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2021 m. Rusija buvo 2-a didžiausia Lietuvos prekių importo rinka ir jai teko 12% (4.6 mlrd. EUR) viso Lietuvos prekių importo. Iš Rusijos 2021 m. daugiausia importuota mineralinio kuro – 69% arba 3.2 mlrd. EUR (1-a didžiausia importo rinka), geležies ir plieno (juodųjų metalų) – 5.4% arba 249 mln. EUR (2-a didžiausia importo rinka), medienos ir medienos dirbinių; medžio anglių – 3.6% arba 166 mln. EUR (3-a didžiausia importo rinka), plastikų ir jų dirbinių – 3.2% arba 147 mln. EUR (3-a didžiausia importo rinka). Palyginti su 2020 m., prekių importas iš Rusijos padidėjo 78%.

3 pav. Lietuvos importo iš Rusijos struktūra 2021 m.

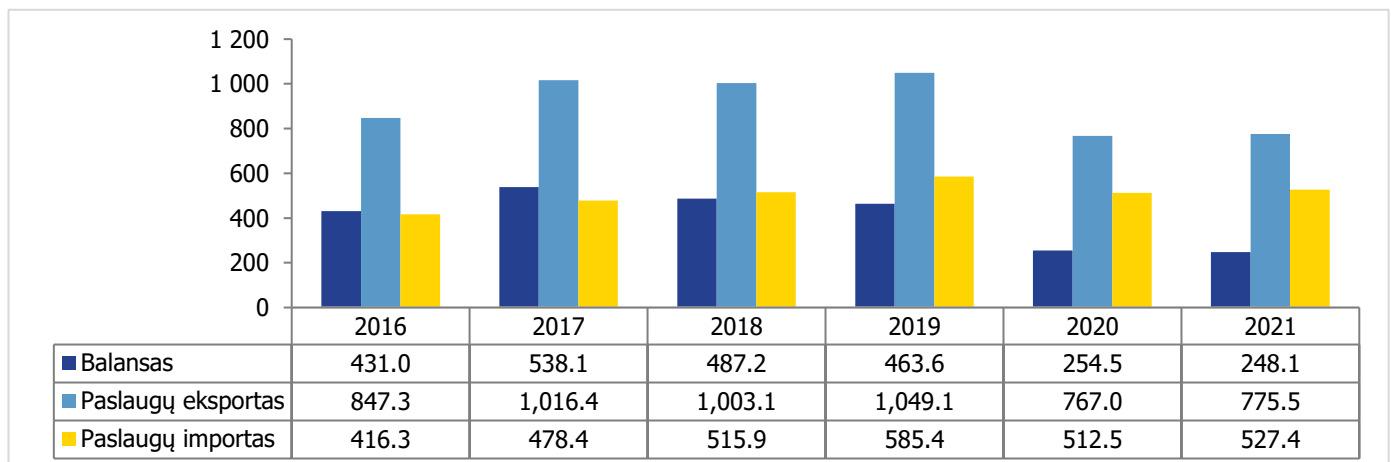

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

IV. Prekyba paslaugomis

2021 m. Rusija buvo 4-a didžiausia Lietuvos paslaugų eksporto rinka, kuriai teko 6% (775 mln. EUR) viso Lietuvos paslaugų eksporto. Paslaugų importas iš Rusijos siekė 527 mln. EUR, tai sudarė 6.9% viso Lietuvos paslaugų importo 2021 m., o Rusija buvo 3-a didžiausia tiekėja paslaugų importuotojams Lietuvoje.

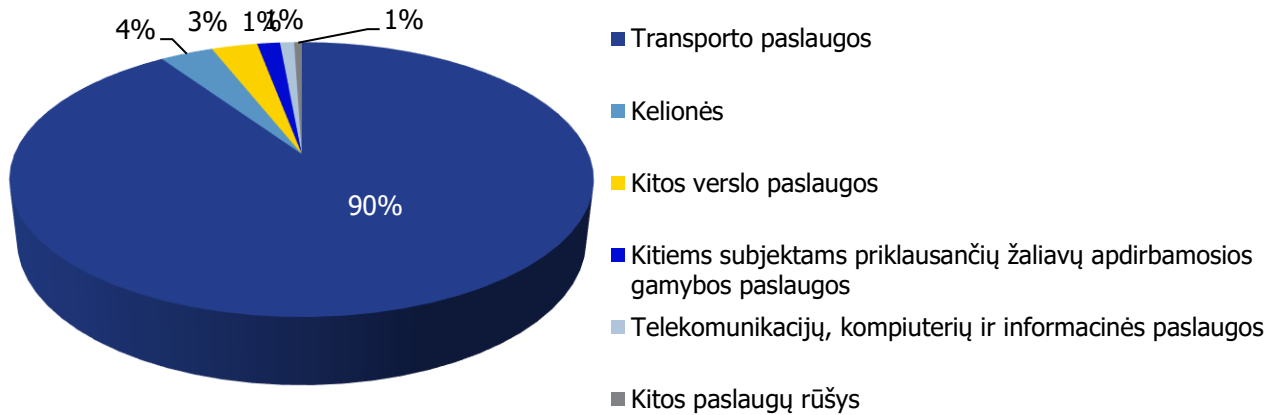
4 pav. Lietuvos ir Rusijos užsienio prekyba (paslaugos) 2016-2021 mln. EUR

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2021 m. iš Lietuvos į Rusiją daugiausia buvo eksportuota transporto paslaugų – 90% arba 702 mln. EUR (3-a didžiausia eksporto rinka), kelionių – 3.5% arba 27 mln. EUR (5-a didžiausia eksporto rinka), kitų verslo paslaugų – 3% arba 24 mln. EUR (18-a didžiausia eksporto rinka), kitiems subjektams priklausančių žaliavų apdirbamosios gamybos paslaugų – 1.5% arba 12 mln. EUR (5-a didžiausia eksporto rinka), telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 0.9% arba 7.2 mln. EUR (22-a didžiausia eksporto rinka). Per 2021 m. Lietuvos paslaugų eksporto vertė į Rusijos rinką padidėjo 1.1% iki 775 mln. EUR.

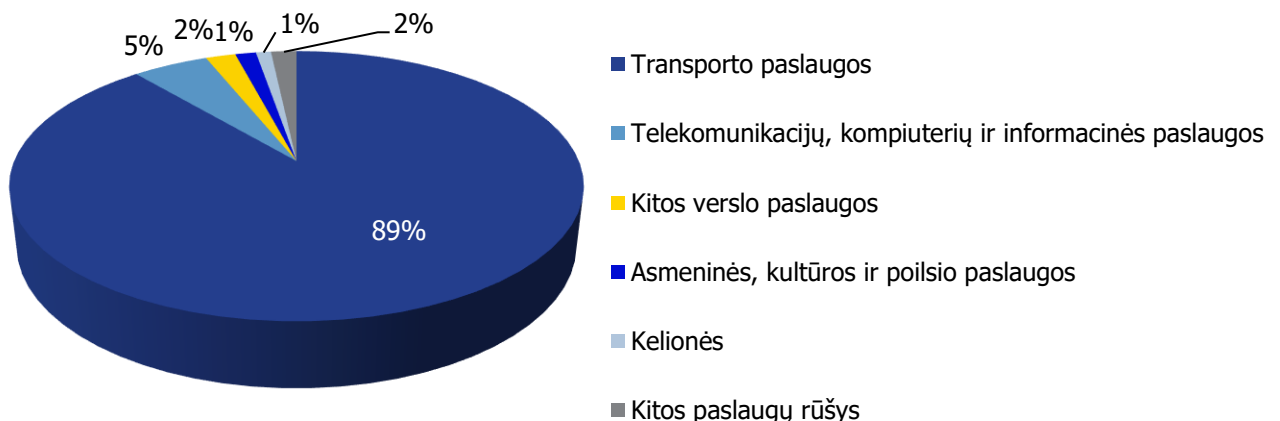
5 pav. Paslaugų eksporto iš Lietuvos į Rusiją struktūra 2021 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2021 m. iš Rusijos į Lietuvą daugiausiai buvo importuota transporto paslaugų – 89% arba 468 mln. EUR (2-a didžiausia importo tiekėja), telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 5.1% arba 27 mln. EUR (8-a didžiausia importo tiekėja), kitų verslo paslaugų – 2% arba 11 mln. EUR (23-a didžiausia importo tiekėja), asmeninės, kultūros ir poilsio paslaugų – 1.4% arba 7.4 mln. EUR (4-a didžiausia importo tiekėja), kelionių – 1% arba 5.3 mln. EUR (20-a didžiausia importo tiekėja). Per 2021 m. paslaugų importo vertė iš Rusijos išaugo 2.9% iki 527 mln. EUR.

6 pav. Lietuvos paslaugų importo iš Rusijos struktūra 2021 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

V. PERSPEKTYVŪS SEKTORIAI

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)¹ nustatyta apie 1255 prekių grupių (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčių geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių eksportui į Rusijos rinką. Perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į Rusiją yra šie: tekstilės gaminiai, mašinos ir įrenginiai, maisto produktai ir chemijos pramonės produktai.

2 lentelė. Didžiausią eksporto potencialą Rusijos rinkoje turintys Lietuvos sektoriai pagal EGVM.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
IŠ VISO	1255
Tekstilės gaminių gamyba	179
Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	170
Maisto produktų gamyba	120
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	117
Drabužių siuvimas (gamyba)	100
Augininkystė, gyvulininkystė, medžioklė ir susijusių paslaugų veikla	77
Elektros įrangos gamyba	67
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	61
Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba	56
Kitos	308

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

¹ Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleistąjį santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą, importo rinkos dydį, rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką) ir importo muitus.